

AB-BESLUIT

Aan	: Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering	: 11-12-2024
Auteur	: D. van der Kolk
Onderwerp	: Financien Robuustheid
Agendapunt	: 3.2
Bijlage(n)	: -
Portefeuille	: M. Versluis (portefeuille bedrijfsvoering)

Voorgesteld Besluit DB voor AB op 2-12-2024

1. Het algemeen bestuur neemt conform art. 5 lid 3 van de Financiële Verordening kennis van de vooraankondiging van het dagelijks bestuur dat de lasten van het plan van aanpak Robuustheid de in de Begroting 2025 geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden;
2. Het algemeen bestuur verzoekt het dagelijks bestuur alsnog de benodigde structurele financiering voor het plan van aanpak robuustheid op te nemen in de Kadernota's 2026 en 2027;
3. Het algemeen bestuur vraagt het dagelijks bestuur actief met naburige omgevingsdiensten gesprekken te starten om de mogelijkheden voor fusie(s)/ schaalvergroting/ verdergaande samenwerking buiten de regio Noord-Holland noord te verkennen.

Aanleiding

Naar aanleiding van de tweede bestuursrapportage 2024 wenst het dagelijks bestuur het algemeen bestuur op de hoogte te stellen van een aantal ontwikkelingen, waaronder: 1. Het gegeven dat het Rijk geen structurele financiering beschikbaar stelt, 2. Het niet zonder meer mogelijk is om financiële meevallers in te zetten voor het plan van aanpak robuustheid en 3. Het feit dat het Rijk een incidentele bijdrage heeft toegezegd ter hoogte van €250.000,- (voorwaarden nog niet bekend).

Het doel van dit Besluit is de incidentele financiën te organiseren om per 1 januari 2025 een start te kunnen maken met de implementatie van het plan van aanpak Robuustheid. Daarnaast is structurele financiering nodig om dit plan niet alleen op te starten, maar ook structureel te verankeren in de organisatie.

Als begin 2025 niet gestart wordt met investeren in het verstevigen van de robuustheid dan kan de OD NHN op 30 december 2024 en 30 juni 2025 onvoldoende aantonen dat sprake is van voortgang in het versterkingsproces van de dienst. Hiermee komt de rol van de OD NHN in de realisatie van de uitdagende maatschappelijke opgaven in het fysieke domein nog verder onder druk te staan. Indien uit de eerste voortgangsrapportage van 30 december 2024 blijkt dat sprake is van te weinig voortgang op het plan van aanpak robuustheid, zal bovendien I&W op bestuurlijk niveau in gesprek gaan met de betreffende eigenaren/ opdrachtgevers van de omgevingsdiensten.

De stelselverantwoordelijke besluit op basis van de tweede voortgangsrapportage van 30 juni 2025 of verdergaande maatregelen nodig zijn om te komen tot robuuste omgevingsdiensten. Naast de verplichting van de omgevingsdiensten om drie voortgangsrapportages - de derde heeft als deadline 30 december 2025 - aan te leveren, voert de directeur-generaal van I&W in het vierde kwartaal van 2024 een gesprek met gedeputeerden van provincies over de coördinerende taak van de provincie. Uiterlijk 15 april 2026 dient een eindrapportage te worden aangeleverd aan I&W.

In het ingelaste algemeen bestuur van 27 juni 2024 is met unanieme stemmen het plan van aanpak robuustheid aangenomen, exclusief de financiële paragraaf. Na vaststelling van de begeleidende brief op 10 juli is het plan van aanpak Robuustheid op die datum aangeboden aan het ministerie van I&W, én op 11 juli aan de raden en staten. Het plan van aanpak Robuustheid had voor 1 april 2024 bij de stelselverantwoordelijke: het ministerie Infrastructuur & Waterstaat (I&W) ingediend moeten zijn.

Daarnaast is op 27 juni besloten om met een bestuursdelegatie een gesprek met de staatssecretaris van I&W aan te gaan met de vraag voor een substantiële structurele bijdrage. Vanuit het ministerie I&W is dit najaar duidelijk geworden dat geen structurele bijdrage vanuit het Rijk te verwachten is.

Ook is op 27 juni besloten incidentele meevallers in te mogen zetten en in 2025 te starten met de eerste acties om te komen tot robuustheid. Uitgangspunt hiervoor betreft de inzet van incidentele meevallers. Daarnaast is besloten om in opdracht van het algemeen bestuur een onafhankelijk efficiencyonderzoek uit te laten voeren en de kosten hiervan uit de algemene reserve te onttrekken en dit te melden in de eerste bestuursrapportage 2025. Dit blijkt niet zonder meer mogelijk te zijn.

Achtergrond

Als gevolg van de uitgelopen besluitvorming ten aanzien van het plan van aanpak robuustheid zijn activiteiten vertraagd en lopen de acties, planning, en de daarbij benodigde middelen, niet synchroon met de doelstelling om I&W op de eerste meetmomenten – eind 2024 en in juni 2025 – resultaten te kunnen laten zien.

Het besluit om het budget op dit moment pas beschikbaar te stellen, vormt een aanzienlijk risico voor het behalen van de planning. Door deze vertraging in financiering zijn cruciale activiteiten uitgesteld, wat directe impact heeft op de voortgang van het plan van aanpak. Deze vertraging bemoeilijkt het behalen van het tweede meetmoment in de zomer 2025 dat cruciaal is voor verdere besluitvorming door de stelselverantwoordelijke: ministerie I&W. Het niet tijdig beschikbaar hebben van de benodigde middelen zorgt ervoor dat acties en planningen niet in lijn zijn met de doelstellingen en criteria die I&W heeft gesteld.

Dit vergroot het risico dat het ministerie genoodzaakt zal zijn om te interveniëren. Dit heeft mogelijk negatieve gevolgen voor de voortgang en continuïteit van de maatschappelijke milieuprobleem. Wachten tot de bestemming van het rekeningresultaat 2024 per juli 2025 beschikbaar is, is geen optie als het gaat om I&W aantoonbare voortgang te kunnen laten zien op de criteria.

Inhoudelijk advies van DB aan AB

Om te anticiperen op een eventuele ingreep van de stelselverantwoordelijke, adviseert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur om het dagelijks bestuur de ruimte te geven om een verdergaande verkenning te doen op mogelijkheden op fusie(s)/ schaalvergroting/ verdergaande samenwerking buiten de regio Noord-Holland noord. Omdat inmiddels duidelijk is geworden dat structurele financiering vanuit het Rijk niet te verwachten is en om de implementatie van het vastgestelde plan aanpak Robuustheid structureel te borgen adviseert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur de twee tranches, zoals weergegeven in het plan van aanpak Robuustheid niet als PM post, maar alsnog geïndexeerd weer te geven in de Kadernota's 2026 en 2027. Daarnaast adviseert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur vooruitlopend op het vaststellen van het rekeningresultaat 2024 per 1 januari 2025 te investeren in het plan van aanpak robuustheid.

Alternatieven

Het alternatief is om geen besluit nemen op de onder 1, 2 en 3 geformuleerde besluiten. Dit kan betekenen dat de stelselverantwoordelijke I&W besluiten gaat nemen in verband bij het constateren van onvoldoende start en/of voortgang op de implementatie van het plan van aanpak Robuustheid.

Gevolgen

Door zelf de regie te nemen op: a. Financiering van het plan van aanpak robuustheid en b. Het dagelijks bestuur in positie te brengen, wordt ingrijpen door de stelselverantwoordelijke gemitigeerd.

Financiële gevolgen

Door per 1 januari 2025 middels incidentele financiering te starten met de implementatie van het plan van aanpak robuustheid en structurele financiering op te nemen in de Kadernota's 2026 en 2027 wordt het voornemen tot structurele financiering aangetoond en wordt de implementatie van het plan van aanpak Robuustheid mogelijk gemaakt.

Wij schatten in dat de financiële impact van deze overschrijding op basis van het goedgekeurde plan van aanpak voor heel 2025 € 1.500.000,- zal zijn. Het verwachte rekeningresultaat, zoals aangegeven in de Tweede Bestuursrapportage 2024 is €1.200.000,-. Door binnen de gestelde kaders van de financiële verordening de inzet op het plan van aanpak robuustheid op te starten en te versnellen, voorkomt u een continuïteitsrisico op uw maatschappelijke milieupgave.

Als gevolg van de eerdere besluitvorming en daarmee vertraging op het beschikbaar stellen van (incidentele) middelen voor 2025, zal de opstart van het plan van aanpak op de verschillende onderdelen ook uitlopen. De verwachte uitgaven worden hierdoor mogelijk niet allemaal in 2025 gemaakt. Indien het huidige verwachte rekeningresultaat na vaststelling van de jaarrekening 2024 beschikbaar komt voor het plan van aanpak is daarmee mogelijk voldoende dekking voor de uitvoering van het plan in 2025. Dit mede gezien het feit dat I&W wél incidenteel geld heeft toegezegd van circa € 250.000,-. De voorwaarden van dit incidentele geld zijn ons overigens nog niet bekend.

Juridische gevolgen

Vooralsnog geen.

Personele gevolgen

Door de financiering van het plan van aanpak Robuustheid te starten én daarnaast meer ruimte te geven aan verkennende gesprekken op basis van intensivering samenwerking, fusie of anderszins worden personele gevolgen beperkt. Ambtelijke onrust over de tegenstrijdige besluitvorming rondom het niet financieel kunnen/willen dekken van een unaniem vastgesteld plan van aanpak, is anders op de langere termijn niet uit te sluiten.

Communicatieve gevolgen

Door financiering van het plan van aanpak Robuustheid te starten is de OD NHN in staat te communiceren over datgene wat nodig is om de OD NHN in de regio Noord-Holland noord robuust te laten worden en de voortgang daarop. Als daarnaast ook ruimte gegeven wordt aan het dagelijks bestuur om intensievere verkennende gesprekken buiten de regio te voeren worden risico's ten aanzien van ingrijpen door de stelselverantwoordelijke geminimaliseerd.

Overige gevolgen

Door het komen tot uitvoering van het plan van aanpak Robuustheid, laat de OD NHN concreet zien dat het komen tot robuustheid zeer realistisch is, waardoor 'de nabije' omgevingsdienst in de regio in stand gehouden kan worden. Als daarnaast ook ruimte gegeven wordt aan het dagelijks bestuur om intensievere verkennende gesprekken buiten de regio worden risico's ten aanzien van ingrijpen door de stelselverantwoordelijke geminimaliseerd.

Risico's

Het algemeen bestuur behoudt met dit besluit de maximale regie op de ontwikkeling van de eigen omgevingsdienst. Daarmee vormt dit besluit een besluit tot beperking van risico's.

Vervolprocedure

1. Na besluitvorming kan ook financieel geïnvesteerd worden in het per 1 januari 2025 opstarten van het plan van aanpak robuustheid;
2. Na besluitvorming wordt de eerste structurele financiële tranche opgenomen in de Kadernota 2026, en volgend jaar de tweede tranche in de Kadernota 2027;
3. Het dagelijks bestuur kan de open gesprekken buiten de eigen regio met andere dagelijks besturen voortzetten en zo mogelijk, of indien nodig, intensiveren.

Bijlagen

1. -

Besluit AB op 11-12-2024

Conform voorstel.

Ondertekening

De vicevoorzitter,

J. Beemsterboer

De secretaris,

Q.M. Foppe